

NÁRODNÉ CENTRUM MEDIÁLNEJ KOMUNIKÁCIE: KONTINUITA A NOVÉ PERSPEKTÍVY ROZVOJA

IVAN SEČÍK

Rozhodnutím Ministerstva kultúry Slovenskej republiky vzniklo dňom 1. januára 1997 na báze Novinárskeho študijného ústavu Národné centrum mediálnej komunikácie (ďalej NCMK). Jeho hlavným poslaním je vedeckovýskumnou, expertíznou a analyticko-dokumentačnou činnosťou prispievať k rozvoju vedeckého poznania v oblasti mediálnej komunikácie a verejnej mienky, zabezpečovať poznatkovú základňu pre koncepcné a rozhodovacie činnosti na úrovni mediálnej politiky a decíznej sféry.

V úzkej väzbe na rozvoj vedeckovýskumnej činnosti NCMK buduje špecializované údajové základne, odbornú knižnicu a archív, sprístupňuje a šíri vedeckovýskumné poznatky. Je vydavateľom časopisu *Otázky žurnalistiky*, jediného odborného časopisu pre teóriu a výskum žurnalistiky a masovej komunikácie v štátoch strednej a východnej Európy.

NCMK nevzniklo na zelenej lúke. V svojej činnosti sa opiera a nadväzuje na výsledky, ktoré vo výskume žurnalistiky a masovej komunikácie dosiahol Novinársky študijný ústav. Kontinuitu predmetu činnosti a výskumného zamerania vyjadruje aj skutočnosť, že *Novinársky študijný ústav* sa stal jednou z troch hlavných organizačných zložiek NCMK.

Druhou organizačnou zložkou NCMK sa stal *Inštitút pre výskum verejnej mienky*. Našou ambíciou je vybudovať početne nevelké pracovisko, schopné poskytovať kvalifikované výstupy v podobe analýz, expertíznych štúdií a súborov informácií o stave a tendenciách vývoja verejnej mienky a jej interakcii s procesom masovej komunikácie, o vzťahu verejnosti k periodickej tlači, rozhlasovému a televíznemu vysielaniu, jej názoroch na spoločenské pôsobenie prostriedkov verejnej informácie.

Inštitút pre výskum verejnej mienky sa samozrejme nebude vyhýbať ani obsahovo širšie koncipovaným výskumom, riešeniu aktuálnych metodologických problémov. Jeho poslanie spočíva však predovšetkým v analýze vplyvu médií a mediálnej komunikácie na proces utvárania a zmien verejnej mienky. Za komparatívnu výhodu oproti analogickým pracoviskám na Slovensku možno považovať skutočnosť, že Inštitút pre výskum verejnej mienky rozvíja a bude rozvíjať svoju činnosť v úzkej súčinnosti s výskumnou koncepciou Novinárskeho študijného ústavu.

Tretou organizačnou zložkou NCMK je *Analyticko-dokumentačné centrum mediálnych informácií*. Jeho hlavným poslaním je monitorovanie a analýza mediálnych informácií, budovanie metodologickej a technickej bázy na ich spracúvanie a distribúciu ústredným orgánom štátnej správy prostredníctvom siete GOVNET. Predpokladáme, že po utvorení nevyhnutných priestorových, technických a organizačných podmienok na činnosť Analyticko-dokumentačného centra mediálnych informácií, ako aj jeho personálnom dobudovaní, začne toto nové pracovisko NCMK plniť svoje funkcie v plnom rozsahu na jeseň tohto roku.

Koncepcia vedeckovýskumnej činnosti NCMK vychádza z plánov a dlhodobých zámerov rozvoja výskumu prostriedkov verejných informácií, mediálnej komunikácie a verejnej mienky. Za hlavné smery výskumnej činnosti NCMK v nasledujúcom období považujeme:

- výskum teoretických otázok masovej komunikácie a verejnej mienky,

- analýzu legislatívnych, ekonomických a technických podmienok pôsobenia a rozvoja systému masovej komunikácie,
- analýzu komunikačnej politiky a procesu aproximácie mediálnej legislatívy Slovenskej republiky s právnymi predpismi Európskej únie,
- výskum štruktúry systému prostriedkov masovej komunikácie a jeho jednotlivých subsystémov na celoštátnej, regionálnej a lokálnej úrovni,
- analýzu vzťahu systému prostriedkov masovej komunikácie a politického systému spoločnosti,
- výskum sledovanosti prostriedkov masovej komunikácie,
- analýzu sociologických aspektov zmien publika periodickej tlače, rozhlasu a televízie, komunikačného správania verejnosti,
- výskum sociokultúrnych aspektov mediálnej komunikácie,
- výskum vplyvu nových komunikačných technológií na zmeny mediálneho systému a komunikačné správanie verejnosti,
- výskum psychologických aspektov vplyvu mediálnej komunikácie, nových komunikačných technológií na deti a mládež,
- výskum sociálnopsychologických, výchovno-vzdelávacích a etických aspektov výkonu novinárskej profesie,
- výskum masovej komunikácie na národnostne zmiešaných územiach Slovenska,
- metodologické otázky výskumu masovej komunikácie a verejnej mienky,
- analýzu tendencií vývoja verejnej mienky v súčasnej slovenskej spoločnosti,
- výskum názorov verejnosti na spoločenské pôsobenie prostriedkov masovej komunikácie.

NCMK sa stalo národným metodickým centrom pre oblasť verejných informácií. V súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry SR o národných metodických centrách z toho pre NCMK vyplýva povinnosť zabezpečovať metodickú pomoc okresným a krajským úradom pri výkone štátnej správy v oblasti verejných informácií. Ide napríklad o registráciu periodickej tlače podľa platných právnych predpisov.

Za prospešnú aktivitu NCMK v metodickej oblasti možno považovať cyklus vybraných prednášok a besied pre tlačových tajomníkov a hovorcov ústredných orgánov štátnej správy, zameraných na špecifické podmienky a požiadavky, kladené na výkon týchto funkcií.

NCMK iniciovalo aj vytvorenie pracovnej skupiny pre mediálnu štatistiku, ktorej cieľom je metodicky pripraviť a predložiť návrh štruktúry štatistických údajov a súborov, kompatibilný s modelmi štatistiky uplatňovanými v krajinách Európskej únie. V tejto oblasti spolupracuje aj s UNESCO a Európskym audiovizuálnym observatóriom, poskytuje údaje o vývoji mediálneho trhu na Slovensku pre ich medzinárodné štatistické ročenky.

Pred NCMK stoja náročné úlohy v dobudovaní novej organizačnej štruktúry, technickej modernizácii a najmä personálnom zabezpečení kvalitatívne nových úloh vyplývajúcich zo zriaďovacej listiny a funkcií národného metodického centra. Urýchlená realizácia týchto úloh otvára NCMK sľubné perspektívy rozvoja ako vrcholovému pracovisku na výskum a analyticko-dokumentačnú činnosť v oblasti mediálnej komunikácie na Slovensku i v medzinárodnom kontexte.

Adresa autora: Mgr. Ivan Sečík, CSc., Národné centrum mediálnej komunikácie, Pionierska 4, 812 46 Bratislava